

6. Опанасенко В. В. Брендинг як стратегія функціонування бібліотек в умовах соціокультурних і технологічних трансформацій. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2025. № 68. С. 104–113.

7. Передерій І., Чурикова В. Цифрові комунікації установ пам'яті: контент-стратегії бібліотек і архівів у соціальних медіа. *Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи*: зб. наук. праць. Полтава, 2025. С. 237–245.

8. Салата Г. В. Тенденції і розвиток бібліотек у цифровому середовищі. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2022. № 61. С. 30–39. URL: <https://doi.org/10.31516/2410-5333.061.03> (дата звернення 29.03.2026).

9. Тернопільська обласна бібліотека для молоді. URL: https://www.instagram.com/tob_for_youth/ (дата звернення 31.03.2026).

УДК [021:17.022.1]:004.9

Салюк Діана Віталіївна

(наук. керівник – магістр державного управління Чиркова М. Ю.)

Національний університет «Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка», м. Полтава

РОЛЬ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ У ФОРМУВАННІ ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ

Анотація. Проаналізовано вплив інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема штучного інтелекту, доповненої та віртуальної реальності, рекомендаційних систем, метасервісів, на формування іміджу бібліотеки. Обґрунтовано їх значення у підвищенні якості сервісів, персоналізації доступу до ресурсів і розвитку бібліотеки як сучасної інформаційної інституції.

Ключові слова: цифровізація, імідж бібліотеки, інформаційно-комунікаційні технології, метасервіси, штучний інтелект, віртуальна реальність.

Формування іміджу сучасної бібліотеки дедалі менше залежить лише від фондів і фізичного простору та дедалі більше – від досвіду взаємодії у цифрових і гібридних каналах: сервісності, доступності, присутності в мережі, інноваційності та здатності створювати емоційно значущі події.

Відповідно імідж бібліотеки дедалі більше формується у площині користувацького досвіду, де основою стають цифрові інтерфейси, швидкість доступу до інформації та якість онлайн-взаємодії. Через цифрові канали бібліотека транслює свої цінності, рівень інноваційності та відкритість до змін, що безпосередньо впливають на її сприйняття різними цільовими аудиторіями.

О. Красинський зазначає, що «нині бібліотеки переживають немало викликів, пов'язаних зі швидким розвитком технологій, трансформацією інформаційного середовища, зміною потреб користувачів та необхідністю адаптації до нових реалій інформаційного суспільства» [1, с. 145]. Саме тому виникає необхідність переосмислення традиційних підходів до бібліотечного обслуговування та впровадження нових стратегій позиціонування. У цьому контексті цифрові сервіси виступають не лише інструментом адаптації до змін, а й важливим ресурсом формування конкурентоспроможного іміджу бібліотеки як сучасної культурної інституції.

Серед основних трендів, які визначають розвиток бібліотек, Н. Стронська виокремлює: «цифровізацію бібліотечних фондів, створення просторів для співтворчості, соціальні та екологічні ініціативи, співпрацю, фінансову незалежність, інклюзивність, промоцію культурної спадщини, персоналізовані рекомендації, гейміфікацію, психологічну підтримку ментального здоров'я, глобальні мережі тощо» [2, с. 14].

В основі змін сприйняття образу бібліотеки цифровізація займає системоутворююче місце, оскільки саме вона забезпечує інтеграцію інших напрямів розвитку. Наприклад, персоналізація сервісів реалізується через аналітику даних, а гейміфікація – через цифрові платформи.

Визначальним чинником трансформації бібліотеки, на думку О. Красинського, є «стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема ШІ, технологій глибокого навчання, віртуальної реальності, рекомендаційних систем, метасервісів» [1, с. 147].

Наприклад, ШІ використовують задля автоматизації обслуговування, аналізу інформаційних потреб та підвищення якості сервісів. Одним із найпоширеніших прикладів є чат-боти, які забезпечують цілодобову довідкову підтримку користувачів (відповіді на запити, допомога в пошуку літератури, навігація по ресурсах). Зокрема, у Кіровоградській обласній бібліотеці для юнацтва ім. Є. Маланюка реалізовано практику використання чат-ботів як «віртуальних бібліотечних помічників», що дають змогу автоматизувати консультації та комунікацію з користувачами [3].

Не менш важливими є VR/AR-технології, які відкривають нові формати культурно-освітньої діяльності бібліотек, а також створюють інтерактивний досвід за допомогою віртуальних екскурсій, реконструкцій середовищ через VR-чи AR-додатки для інтерактивної навігації. В Україні вони наразі перебувають на етапі активного впровадження, однак уже використовуються у форматі віртуальних виставок, цифрових проєктів та інтерактивних презентацій електронних колекцій [4].

Сутність метасервісів полягає у створенні універсального інтерфейсу, через який користувач може здійснювати пошук, отримувати доступ і користуватися різними базами даних, електронними каталогами, репозитаріями, цифровими колекціями та зовнішніми інформаційними платформами. Яскравим прикладом реалізації такого підходу є діяльність Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника. Зокрема, бібліотека надає доступ до цифрового репозитарію «Спільна спадщина», повнотекстового архіву української періодики LIBRARIA, а також до міжнародних наукових ресурсів через портал Research4Life, що об'єднує десятки тисяч наукових журналів і книг від провідних світових видавців [5].

Отже, використання сучасних технологій дає змогу бібліотекам не лише автоматизувати процеси, а й створювати нові формати взаємодії з користувачами. Зокрема, інтеграція ШІ сприяє розвитку рекомендаційних сервісів, а застосування віртуальної та доповненої реальності відкриває можливості для створення інтерактивного культурного досвіду. Вебсайт, електронний каталог, репо-

зитарій, онлайн-довідка, чат-бот стають не просто інструментами бібліотечного обслуговування, а справжнім медіумом іміджу.

Важливо зазначити, що імідж сучасної бібліотеки формується як комплексний соціокультурний образ, що поєднує функціональні, комунікаційні та емоційні характеристики установи. Сьогодні він залежить не лише від якості ресурсів, а й від рівня цифрової зрілості бібліотеки, її здатності до інновацій, відкритості до користувача та ефективності онлайн-комунікації. Цифрові сервіси та платформи – це інструменти репрезентації цього іміджу, адже саме через них користувач часто отримує перше враження про бібліотеку, оцінює її зручність, сучасність і релевантність власним потребам. Вони істотно розширюють для користувача образ закладу від книгозбірні до креативного, дружнього, технологічного і соціально значущого хабу.

Список використаних джерел

1. Красинський О. Д. Трансформація ролі бібліотек у цифровому освітньому середовищі. *Вісник ХДАК*. 2025. Вип. 67. С. 138–153. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5333.067.10>
2. Стронська Н. Майбутнє бібліотеки: головні вектори трансформації. *Вісник Книжкової палати*. 2025. № 4. С. 9–15. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.4\(345\).9-15](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.4(345).9-15)
3. Кісельова О. Чат-бот – віртуальний бібліотечний помічник. *Кіровоградська обласна бібліотека для юнацтва ім. Є. Маланюка*. URL: https://lib.kr.ua/?page_id=42446 (дата звернення: 01.04.2026).
4. Юдов А. М. Традиційні та сучасні бібліотечні сервіси: трансформаційні перетворення. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 3. С. 34–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2023_3_6 (дата звернення: 01.04.2026).
5. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. URL: <https://www.lsl.lviv.ua/> (дата звернення: 26.03.2026).

УДК: 021:004.738.5:659.1:339.137.2

Слободянюк Ангеліна Олександрівна
(*наук. керівник – д-р екон. наук, професор Анісімова О. М.*)
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ВІЗУАЛЬНИЙ ОБРАЗ БІБЛІОТЕКИ ЯК ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

Анотація. У дослідженні обґрунтовано роль візуального образу бібліотеки як чинника її конкурентоспроможності в цифровому просторі. Визначено основні складники візуального образу та їх вплив на залучення користувачів. Запропоновано індикаторний підхід до оцінювання конкурентоспроможності бібліотек на основі системи якісних і кількісних показників.

Ключові слова: візуальний образ бібліотеки, конкурентоспроможність, цифровий простір, візуальна комунікація, бібліотечний маркетинг.

Вступ. В умовах цифровізації посилюється конкуренція між джерелами інформації. Це спричинено надмірністю інформаційних ресурсів і боротьбою за увагу користувачів. За таких обставин бібліотеки змушені конкурувати з інши-